

Contrar clauzelor contractuale convenite, societatea cu răspundere limitată „Anitrans-M” nu a achitat datoria în sumă de 298 944,4 lei până în prezent.

La 30 iulie 2015 a expediat pârâului reclamație, prin care a solicitat achitarea în termen de 10 zile a datoriei în mărime de 298 944,4 lei și dobânzii de întârziere în sumă de 74 584 lei, însă somația a fost lăsată fără răspuns.

Societatea cu răspundere limitată „Rinor-Grup” cere încasarea de la societatea cu răspundere limitată „Anitrans-M” a datoriei în mărime de 298 944,4 lei, dobânzii de întârziere în mărime de 81 230,96 lei, taxei de stat în mărime de 11 405,26 lei și compensarea cheltuielilor de asistență juridică (f.d. 2-3, vol. I).

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 06 decembrie 2016 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de societatea cu răspundere limitată „Rinor-Grup”.

S-a încasat de la societatea cu răspundere limitată „Anitrans-M” în beneficiul societății cu răspundere limitată „Rinor-Grup” datoria în mărime de 298 944,4 lei, dobânda de întârziere în mărime de 81 230,96 lei și taxa de stat în mărime de 11 405,26 lei, în total suma de 391 580 lei (f.d. 187, 198-202, vol. I).

La 19 decembrie 2016 societatea cu răspundere limitată „Anitrans-M” a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 06 decembrie 2016, solicitând scutirea de la plata taxei de stat, admiterea apelului, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată (f.d. 192-194, vol. I).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2017 s-a respins cererea societății cu răspundere limitată „Anitrans-M” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel.

S-a explicat societății cu răspundere limitată „Anitrans-M” că dacă nu va achita taxa de stat la depunerea cererii de apel în sumă de 8 553,95 lei până la 20 aprilie 2017, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare. (f.d. 213-25, vol. I).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 18 mai 2017 a restituit cererea de apel depusă de societatea cu răspundere limitată „Anitrans-M” pentru neîndeplinirea în termen a indicațiilor instanței de apel (f.d. 234-235, vol. I).

La 04 august 2017 societatea cu răspundere limitată „Anitrans-M” a declarat recurs împotriva încheierilor Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2017 și 18 mai 2017, solicitând repunerea recursului în termen, casarea încheierilor și emiterea unei noi hotărâri sub formă de încheiere de eșalonare a achitării taxei de stat timp de 1 lună cu remiterea pricinii în instanța de apel de la faza primirii pe rol a cererii de apel.

În motivarea cererii de recurs societatea cu răspundere limitată „Anitrans-M” a invocat că încheierea instanței de apel din 23 martie 2017, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, nu i-a fost expediată, aflând despre existența acesteia la 28 iulie 2017.

La 17 mai 2017 a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere de reclamare a probelor și ordonare a expertizei grafoscopice, știind că cererea a fost pusă pe rol.

La materialele pricinii sunt anexate probe care confirmă situația financiară precară și anume Raportul și extrasul bancar care confirmă aplicarea sechestrului pe conturile bancare, iar instanța de apel neîntemeiat a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind argumentele recursului în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este întemeiat și urmează a fi admis cu casarea încheierilor și trimiterea pricinii la rejudecare de la faza primirii cererii de apel din următoarele motive.

Cu privire la respectarea termenului de declarare a recursului împotriva încheierii din 23 martie 2017.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, în vigoare la pronunțarea încheierii, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

În ședința de judecată din 23 martie 2017 reprezentantul societății cu răspundere limitată „Anitrans-M” nu s-a prezentat, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 211-212, vol. I).

La materiale pricinii lipsesc probe care ar confirma expedierea în adresa societății cu răspundere limitată „Anitrans-M” a copiei încheierii din 23 martie 2017, fiind anexată doar citația expediată la 12 mai 2017 pentru ședința de judecată din 18 mai 2017 (f.d. 216, vol. I).

În ședința de judecată din 18 mai 2017, reprezentantul societății cu răspundere limitată „Anitrans-M” la fel nu s-a prezentat.

În condițiile în care la materialele pricinii lipsesc probe care ar confirma expedierea copiei încheierii din 23 martie 2017 în adresa societății cu răspundere limitată „Anitrans-M”, recursul declarat împotriva acestei încheieri la 04 august 2017 se consideră depus în termen și nu este necesară repunerea recursului în termen.

Privitor la respectarea termenului de declarare a recursului împotriva încheierii din 18 mai 2017.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În ședința de judecată din 18 mai 2017 reprezentantul societății cu răspundere limitată „Anitrans-M” nu s-a prezentat, iar citația pentru ședința de judecată din 18 mai 2017 a fost recepționată de societatea cu răspundere limitată „Anitrans-M” la 20 mai 2017, după desfășurarea ședinței (f.d. 217, 232-233, vol. I).

La 25 iulie 2017 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia încheierii din 18 mai 2017 (f.d. 236).

Prin urmare, recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Anitrans-M” la 04 august 2017 împotriva încheierii din 18 mai 2017 este depus în interiorul termenului de 15 zile de la comunicarea încheierii și nu este necesară repunerea recursului în termen.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept procedural, atât la etapa de a nu da curs cererii de apel, cât și la faza restituirii apelului.

Din materialele pricinii rezultă că la 19 decembrie 2016 societatea cu răspundere limitată „Anitrans-M” a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 06 decembrie 2016, solicitând scutirea de la plata taxei de stat, admiterea apelului, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată (f.d. 192-194, vol. I).

La 27 februarie 2017 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa

participanților la proces citația pentru ședința de judecată din 23 martie 2017 (f.d. 207, vol. I), care a fost recepționată de societatea cu răspundere limitată „Anitrans-M” la 03 martie 2017 (f.d. 210, vol. II).

În conformitate cu art. 368 alin. (1) Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2017 s-a respins cererea societății cu răspundere limitată „Anitrans-M” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel.

S-a explicat societății cu răspundere limitată „Anitrans-M” că dacă nu va achita taxa de stat la depunerea cererii de apel în sumă de 8 553,95 lei până la 20 aprilie 2017, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare. (f.d. 213-25, vol. I).

În ședința de judecată din 23 martie 2017 reprezentantul societății cu răspundere limitată „Anitrans-M” nu s-a prezentat, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 211-212, vol. I).

În conformitate cu art. 100 alin. (1) Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Contrar normelor de drept citate, la materialele pricinii lipsesc probe care ar confirma expedierea în adresa societății cu răspundere limitată „Anitrans-M” a copiei încheierii din 23 martie 2017.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 18 mai 2017 a restituit cererea de apel depusă de societatea cu răspundere limitată „Anitrans-M” pentru neîndeplinirea în termen a indicațiilor instanței de apel (f.d. 234-235, vol. I).

Colegiul judiciar conchide că instanța de apel prematur a dispus restituirea apelului din motivul nelichidării neajunsurilor indicate în încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2017, or, în condițiile în care recurentului/apelant nu i-a fost expediată copia încheierii de a nu da curs cererii de apel și reprezentantul acesteia nu a fost prezent la pronunțarea dispozitivului acestui act judecătoresc, societatea cu răspundere limitată „Anitrans-M” s-a aflat în imposibilitate de a cunoaște despre actul de dispoziție a instanței de apel și a înlătura neajunsurile cererii de apel în termenul acordat.

La caz, prin prisma prevederilor legale suscitade, se constată că într-adevăr societatea cu răspundere limitată „Anitrans-M” nu a înlăturat neajunsurile indicate de instanța de apel și nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat pentru depunerea cererii de apel în interiorul termenului acordat de instanța de apel prin încheierea din 23 martie 2017, adică până la 20 aprilie 2017 din motive neimputabile ei.

În acest sens nu pot fi reținute alegațiile instanței de apel că societatea cu răspundere limitată „Anitrans-M” urma să manifeste interes cu privire la cererea de scutire de la plata taxei de stat, să se intereseze de soarta demersului și să întreprindă

măsurile necesare după cum sugerează jurisprudența CEDO pentru a proteja drepturile sale de acces la instanță.

Or, în conformitate cu art. 9 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanței de judecată îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și conținut sunt stabilite de prezentul cod și de alte legi.

La exercitarea căii de atac – apelul, persoanele în drept să declare apel, dispun de anumite drepturi și obligații. La rândul său instanța de apel, este obligată de a crea condiții obligatorii și reale pentru ca participanții la proces să-și exercite în volum deplin drepturile sale procesuale și să expedieze apelantei copia încheierii de a nu da curs cererii de apel.

În conformitate cu art. 376 alin. (1) Codul de procedură civilă, dispozițiile de procedură privind judecarea pricinilor civile în primă instanță se aplică și în instanța de apel în măsura în care nu sunt contrare dispozițiilor prezentului capitol.

În conformitate cu art. 171 alin. (1) Codul de procedură civilă, după ce constată că cererea a fost depusă în judecată fără a se respecta condițiile art.166 și 167 alin.(1) lit.a), b), c) și e), judecătorul emite, în cel mult 5 zile de la repartizarea cererii, o încheiere pentru a nu se da curs cererii, *comunicând* persoanei care a depus cererea acest fapt de încălcare și acordându-i un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor.

Aplicând prin analogie prevederile art. 171 alin. (1) Codul de procedură civilă, care reglementează procedura de a nu da curs cererii de chemare în judecată la etapa de a nu da curs cererii de apel, se atestă că Curtea de Apel Chișinău era obligată să expedieze apelantului încheierea de a nu da curs cererii de apel.

Cele constatate indică la netemeinicia încheierii instanței de apel din 18 mai 2017 prin care cererea de apel depusă de către societatea cu răspundere limitată „Anitrans-M” a fost restituită.

În această ordine de idei, faptele relatate generează casarea încheierilor recurate, or menținerea acestora, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a drepturilor societății cu răspundere limitată „Anitrans-M” de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Astfel, constatarea instanței de apel precum că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel și pe cale de consecință restituind cererea de apel, în condițiile în care a fost eludat faptul că societatea cu răspundere limitată „Anitrans-M” nu a beneficiat de actul de dispoziție, care impunea anumite acțiuni apelantului, nu poate fi calificată decât o îngrădire a accesului la justiție, garantat de prevederile art. 20 al Constituției RM și art. 5 Cod de procedură civilă, conform cărora orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Totodată, Colegiul judiciar notează, că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hotărârea Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25 februarie 1982). Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, dar nu iluzorie și teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (CEDO, hotărârea Airey vs. Irlanda din 09 octombrie 1979).

Totodată, Colegiul judiciar mai observă că citația pentru ședința de judecată din

18 mai 2017 a fost recepționată de societatea cu răspundere limitată „Anitrans-M” la 20 mai 2017, după desfășurarea ședinței de judecată (f.d. 217, vol. I).

În conformitate cu art. 105 alin. (1) și (5) Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor. Citația sau înștiințarea adresată unei organizații se înmânează persoanei cu funcție de răspundere respective contra semnătură pe cotor sau, în cazul absenței acesteia, se înmânează în același mod unui alt angajat, considerându-se recepționată de organizație.

În condițiile în care citația pentru ședința de judecată din 18 mai 2017 fost recepționată doar la 20 mai 2017 de către societatea cu răspundere limitată „Anitrans-M”, Curtea de Apel Chișinău urma să amâne examinarea cauzei.

Prin urmare, societății cu răspundere limitată „Anitrans-M” i s-a încălcat dreptul la un proces echitabil statuat la art. 6 Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Or, în punctul 16 din hotărârea Mașaev contra Moldovei din 12 mai 2009, Curtea Europeană a Dreptului Omului a constatat violarea art. 6§1 din Convenție situația în care reclamantul a susținut că nu a fost citat pentru ședința de judecată a Curții de Apel Chișinău din 9 martie 2004, la care a fost examinat recursul său, deoarece potrivit ștampilelor de pe plicul primit de la Curtea de Apel Chișinău, citația a fost expeditată la 5 martie 2004 și a ajuns la el la 16 martie.

În conformitate cu art. 376 alin. (1) Codul de procedură civilă, dispozițiile de procedură privind judecarea pricinilor civile în primă instanță se aplică și în instanța de apel în măsura în care nu sunt contrare dispozițiilor prezentului capitol.

În conformitate cu art. 193 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecarea pricinilor civile are loc în ședință de judecată cu înștiințarea obligatorie a participanților la proces despre locul, data și ora ședinței.

În conformitate cu art. 205 alin. (2) Codul de procedură civilă, în cazul neprezentării în ședință de judecată a unui participant la proces despre a cărui citare legală nu există date, procesul se amână.

În hotărârea Russu c. Moldovei din 13 noiembrie 2008 Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat deja că în practică, instanțele naționale nu acceptă în calitate de probă suficientă expedierea unei scrisori de către instanță, dar solicită dovada înmânării.

În hotărârea Bucuria contra Moldovei din 05 ianuarie 2010, Curtea de la Strasbourg a reiterat că examinarea cauzei în lipsa reclamantului, în privința căruia nu era dovada de înmânare a citației, companiei reclamante nu i s-a oferit posibilitatea de a-și susține complet cauza în fața Curții Supreme de Justiție.

Judecând pricina în lipsa reprezentantului societății cu răspundere limitată „Anitrans-M”, care nu a fost citată în modul prevăzut de lege, instanța de apel nu a asigurat disponibilitatea în drepturi a participanților la proces, ce constă în posibilitatea, în primul rând, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare, astfel, prin urmare fiind admisă încălcarea prevederilor art. 27 alin. (1) Codul de procedură civilă.

Așadar, instanța de apel a încălcat dreptul societății cu răspundere limitată „Anitrans-M” la un proces echitabil și principiul egalității armelor statuat la art. 6

Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Or, pentru a răspunde exigențelor articolului enunțat procedura în fața instanțelor judiciare trebuie să aibă un caracter contradictoriu, un concept similar celui al egalității armelor. Principiul contradictorialității presupune, în fond, posibilitatea pentru părțile în proces de a li se aduce la cunoștință toate dovezile invocate, observațiile formulate a acesteia și de a face comentarii în legătură cu ele.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) lit. b) Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

Astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierile contestate nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CtEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil; fapt ce generează casarea încheierilor recurate.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Chișinău a încălcat normele de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Anitran-M”, de a casa încheierile din 23 martie 2017 și 18 mai 2017 și de a restitui pricina spre rejudecare de la faza primirii pe rol a cererii de apel.

Prin urmare, la rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează a lua în considerare și aspectele enunțate supra și a adopta soluția rezultând din circumstanțele pricinii în raport cu argumentele/obiecțiile părților și normele de drept procedural aplicabile speței.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ t al Curții Supreme de Justiție
decide:

Se admite recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Anitrans-M”.

Se casează încheierile Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2017 și 18 mai 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de societatea cu răspundere limitată „Rinor-Grup” împotriva societății cu răspundere limitată „Anitrans-M”, intervenient accesoriu întreprinderea cu capital străin „Petrom-Moldova” societate pe acțiuni cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău de la faza primirii pe rol a cererii de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Luiza Gafton